

О.Г.Платонова

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ, ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВИХ
РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 011
«ОСВІТНІ І ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ»**

**ЧЕРНІГІВ
2023**

Платонова О.Г.

Методичні рекомендації щодо організації, виконання та захисту курсових робіт для студентів спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». Чернівці: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка, 2023. – 35 с.

У методичних рекомендаціях розкривається логіка, зміст і послідовність етапів самостійної роботи студентів під час виконання ними курсових робіт з теорії та практики соціально-виховної роботи.

Особлива увага приділяється першим крокам щодо визначення мети і завдань курсової роботи, вибору теми і узгодження її з професійною практикою в освітніх закладах і установах соціальної сфери, що гарантує в подальшому відповідний підбір емпіричного матеріалу. Показано процес уточнення проблематики і корекції змісту курсової роботи в ході її виконання.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Ребенок В.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти та безпеки життєдіяльності Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка

Чубук Р.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського національного університету ім. Петра Могили

*Головне не в тому, щоб нагромадити
чим більше знань, - головне в тому,
щоб це знання, велике чи мале, належало
тобі одному, було випоєне твоєю
кров'ю, стало дітищем твоїх власних
вільних зусиль*

Ромен Роллан

Передмова

Актуальною проблемою у професійному навчанні фахівця з соціально-виховної роботи є його підготовка до виконання різноманітних функцій: організаційної, виховної, координаційної, комунікативної, правової і адміністративної допомоги, психолого-педагогічної корекції тощо. Оволодіння знаннями та уміннями виконувати виробничі функції здійснюється під час теоретичних занять, проходження різних видів навчальної і виробничої практик, а також в процесі виконання курсових робіт.

Курсова робота допоможе студентам глибше оволодіти такими компетентностями: планувати основні етапи майбутньої діяльності; налагоджувати співпрацю і партнерство з різними соціально-виховними структурами; правильно розподіляти обов'язки учасників соціального процесу; аналізувати та узагальнювати результати власної діяльності; планувати та організовувати індивідуальні, групові та масові форми роботи тощо.

Після написання курсової роботи студент повинен продемонструвати такі результати навчання:

ЗК 1. Наявність ціннісно-орієнтаційної позиції. Загальнокультурна ерудиція. Розуміння значущості для особистісного розвитку історичного і сучасного культурно-ціннісного досвіду світового співтовариства, європейської спільноти, українського соціуму. Збереження і примноження духовно-культурних традицій Українського народу в контексті євроінтеграційних процесів.

ЗК 4. Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань. Здатність до

ефективного використання інформаційних і комунікаційних технологій у педагогічній діяльності.

ЗК 5. Здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності. Володіння науково-дослідними методами відповідно до фахового спрямування. Обізнаність стосовно науково-педагогічного дослідження.

ЗК 6. Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

ЗК 7. Здатність до критичного аналізу, творчості, генерування ідей на основі пошуку, узагальнення та систематизації інформації із різних джерел для здійснення успішної професійної діяльності. Здатність до розв'язання нестандартних задач.

ФК 7. Здатність здійснювати моніторинг й оцінювання результативності діяльності в межах реалізації методик соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю; порівнювати реальний стан справ із запланованими алгоритмами дій; вносити своєчасні корективи у процесі соціально-виховної діяльності з метою мінімізації негативних наслідків, непередбачуваних ситуацій.

ФК 11. Уміння застосовувати проектний підхід у соціально-виховній роботі з дітьми та молоддю; розробляти діагностичний інструментарій для виявлення соціально-виховних проблем; розробляти проекти різного типу. Здатність визначати технологічне забезпечення проєктів різного змістового наповнення. Здатність будувати адекватний прогноз відповідно до специфіки різних соціальних середовищ та конкретної педагогічної ситуації.

ФК 13. Здатність аналізувати та синтезувати інформацію з різних джерел, застосовувати у педагогічному дослідженні різні інформаційні ресурси. Уміння визначати актуальність, цілі та понятійний апарат педагогічного дослідження. Уміння застосовувати теоретичні та емпіричні методи в педагогічному дослідженні.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Ідентифікувати, формулювати й розв'язувати завдання у сфері соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю, інтегрувати теоретичні знання і практичний досвід.

ПРН 5. Освоїти зміст основних концептуальних положень, з яких складається система теоретичних знань про соціально-виховну роботу з дітьми та молоддю.

ПРН 6. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації із різних джерел для розв'язання професійних завдань.

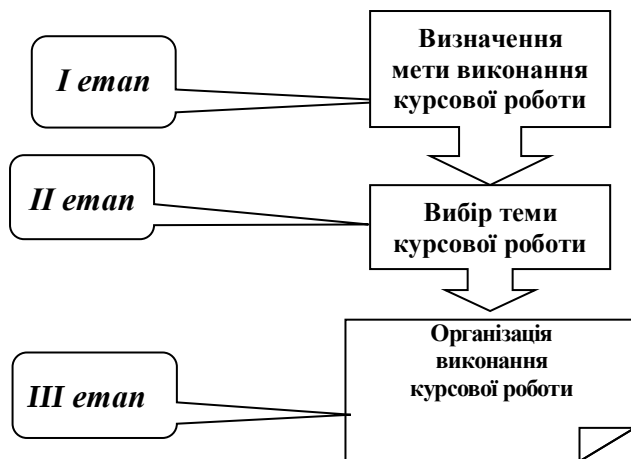
ПРН 7. Уміти добирати і структурувати інформацію для педагогічного дослідження, застосовувати в дослідженні різні інформаційні ресурси. Уміти відповідно до цілей дослідницької роботи застосовувати теоретичні та емпіричні методи наукового пізнання.

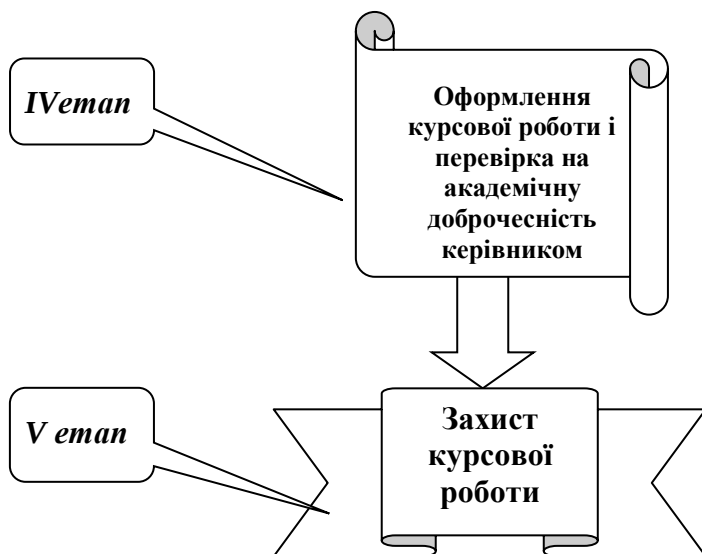
ПРН 8. Демонструвати знання з педагогіки і психології у процесі забезпечення соціально-виховної діяльності з дітьми та молоддю.

ПРН 9. Демонструвати знання методик соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю, їхніх основних складників та алгоритмів реалізації.

З деякими з перерахованих умінь студенти вже ознайомилися під час проходження соціально-педагогічних практик. Результати практик і нові теоретичні знання вони зможуть продемонструвати в курсовій роботі. І одночасно, отримають значну користь для себе: розширять свій науковий світогляд з теорії та практики соціально-виховної роботи, глибше оволодіють теоретичними і практичними методами дослідження, розвинуть самостійність мислення і сформулюють власні наукові погляди.

Логічну послідовність виконання курсової роботи можна уявити за допомогою такої схеми:

Далі Ви отримаєте докладні і чіткі рекомендації щодо кожного з п'яти етапів, дізнаєтесь, які вимоги висуваються до змісту, структури, оформлення і захисту курсової роботи.

Виконання курсової роботи є однією із основних і найефективніших форм самостійної роботи студентів. Вона підводить підсумки вивчення комплексу теоретичних дисциплін і є для студентів першим досвідом самостійного наукового дослідження з фахових предметів.

Крім цього, курсова робота може бути першим кроком підготовки до виконання і захисту майбутньої кваліфікаційної (бакалаврської або магістерської) роботи або її частиною.

З'ясувавши для себе мету наступної роботи, переходьте до другого етапу – *вибору теми курсової роботи*.

II етап

Вибір теми курсової роботи

До вибору теми курсової роботи треба поставитися з усією серйозністю і відповідальністю, оскільки від цього залежатиме в подальшому Ваша зацікавленість роботою, її результативність і корисність.

Пам'ятайте, дослідження у визначеній Вами області можуть бути однією з цілей майбутньої *професійної практики*, що треба врахувати при виборі місця практики і складанні календарного графіку виконання курсової роботи.

Ви можете вибрати одну з тем, які будуть *запропоновані викладачами кафедри*, або *сформулювати власну тему*, орієнтуючись на особисті інтереси і плани. В цьому випадку обміркуйте обґрунтування доцільності Вашої пропозиції і обговоріть її із завідувачем кафедрою або керівником, враховуючи при цьому наукові інтереси і сферу професійної компетентності останнього.

Сформульована тема є *робочою*, у подальшому вона може корегуватись й уточнюватись.

За *консультацією* з питань змісту і послідовності виконання курсової роботи Ви можете звертатись до свого *керівника*. Керівника призначає завідувач кафедрою, після перегляду всього списку обраних тем.

Коли курсову роботу буде завершено, керівник її *перевірить, оцінить*.

Якщо результати Вас або керівника не задовольняють, тоді можна вибрати іншу тему курсової роботи або доопрацювати першу, визначивши нові терміни виконання.

На наступному етапі спільно з керівником Ви *розплануєте виконання курсової роботи, консультацій і розпочнете самостійну роботу*.

**Організація
виконання курсової
роботи**

Без всякого сумніву, Ви зацікавлені у тому, щоб своєчасно і якісно виконати роботу, тому без **організаційного планування** подальших кроків **виконання курсової роботи** Вам не обійтись.

Запропоновані нижче рекомендації можуть бути корисними і врахованими при Вашому персональному плануванні подальшої роботи.

На наш погляд, доцільна така логічна послідовність при виконанні курсової роботи:

-
- 1.**
Складання календарного графіку виконання курсової роботи, консультацій керівника і списку літератури.
 - 2.**
Уточнення проблематики курсової роботи і складання плану тез викладу теми. Підбір літератури та її вивчення.
 - 3.**
Корегування змісту курсової роботи та визначення її структури, методів і методик роботи над заявленою проблемою.
 - 4.**
Написання повного тексту курсової роботи та попередня перевірка тексту керівником на академічну доброчесність.

Складання календарного графіку виконання курсової роботи, консультацій керівника і списку літератури.

Перше, що необхідно зробити, скласти ***список літератури з якою треба ознайомитись, календарний графік виконання курсової роботи і консультацій.***

Для складання календарного графіка Вам потрібно звернутись до опису етапів виконання курсової роботи (с. 5-6) та співставити їх із термінами, до яких роботу повинно бути завершено. Визначте терміни виконання кожного етапу, конкретизуйте зміст роботи, результат і дати консультацій з Вашим керівником (див. Додаток А).

Складання календарного графіку не тільки дозволяє Вам визначити орієнтири Вашого наближення до мети у намічені *терміни*, а й дає перший досвід планування Вашої самостійної інтелектуальної і практичної діяльності.

Більше того, якщо Ви по завершенню всієї роботи проаналізуєте успіхи виконання своїх завдань за графіком і проблеми, які виникали, то отримаєте доволі цінну інформацію щодо своїх наявних можливостей та ступеню сформованості програмних компетентностей, які ми обговорювали на *I етапі* роботи (с. 6). Скористайтеся рекомендаціями керівника, і *Ваше подальше навчання стане більш цілеспрямованим і продуктивним.*

Очевидно, після початкового ознайомлення з літературою з теми Вам буде потрібна подальша консультація керівника для уточнення ***теми курсової роботи і літератури***, яку доведеться вивчити, щоб розширити і поглибити Ваші знання з обраної проблеми.

Уточнення проблематики курсової роботи і складання плану тез викладу теми. Підбір літератури та її вивчення.

В ході консультації з керівником Вам необхідно ***визначити загальний напрямок курсової роботи, вибрати ті аспекти проблеми, вивчення і аналіз яких буде складати основний зміст роботи.***

В результаті Ви **уточните тему** і складете **орієнтовний план тез** викладу. У ході накопичення матеріалу і розширення Вашої компетентності з теми, що вивчається, план буде уточнюватися і корегуватися, відображуючи зміни Вашого бачення проблеми і логіку міркувань.

Керуючись планом, необхідно розпочати **підбір літератури**. При цьому важливим є як дослухатися до порад керівника, так і проявляти належну самостійність.

Підбір літератури є одним з найвідповідальніших етапів написання будь-якої наукової роботи, що вимагає певних зусиль. У складанні бібліографії велику допомогу можуть надати систематичні каталоги і спеціальні огляди нової літератури наукових бібліотек, плани видавництв, бюлетені спеціальних агентств, періодичні інформаційні збірники, електронні ресурси тощо. Також Вам варто самостійно ознайомитися з публікаціями в спеціальних журналах, таких як, наприклад, „Практична психологія та соціальна робота”, „Соціальна педагогіка”, „Соціальна політика і соціальна робота” та ін.

Підбір та пошук літератури Вам необхідно почати з бібліотеки нашого університету, але врахуйте, що чим більше Ви будете заглиблюватися в тему, а без цього якісне виконання курсової роботи неможливе, тим ширше повинно бути коло Ваших пошуків. В ході виконання курсової роботи список використаної літератури буде Вами поповнюватися.

Отже, Ви починаєте **вивчати літературу** з проблеми, що Вас зацікавила. Корисно, читаючи літературу, робити посилання в плані, вказуючи можливе джерело інформації або конспектувати основні ідеї, не забуваючи назвати автора. Цим Ви зможете заощадити час при написанні роботи.

Пам'ятайте, пізнання нового, розширення меж своїх уявлень – найцікавіший і захоплюючий процес, тому не забувайте звирятися з термінами виконання роботи за Вашим календарним графіком. *Процес пізнання нескінченний, а терміни виконання курсової роботи чітко регламентовано!*

Корегування змісту курсової роботи та визначення її структури, методів і методик роботи над заявленою проблемою.

Нарешті, Ви вже достатньо інформовані з проблеми для прийняття **остаточного рішення стосовно змісту і структури курсової роботи**, що Вам і необхідно зробити на черговій консультації з керівником.

На даному етапі роботи Ви, в результаті вивчення літератури, самостійного осмислення проблеми і консультації з керівником, формулюєте остаточний варіант теми курсової роботи, конкретизуєте її, і **визначаєте характер змісту**. За змістом курсова робота може мати **реферативний, експериментальний або практичний характер**.

На характер змісту впливають не тільки Ваші інтереси й схильності до теоретичної, експериментальної або практичної роботи. Доцільно також врахувати специфіку проблеми, її розробку в літературі, можливості експериментування в даній області і актуальність практичного застосування Ваших ідей.

У залежності від характеру курсової роботи визначається її структура.

Кожний тип курсової роботи передбачає і свої специфічні організаційні методи її виконання, про найбільш ефективні з яких Вас проконсультує керівник.

Курсова робота **реферативного характеру** складається з:

- *вступу*, в якому розкривається актуальність і значення теми, формулюється мета, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження;
- *теоретичної частини*, в якій подано логіку теоретичного дослідження, історія питання, рівень розробленості проблеми в теорії і практиці, порівняльний аналіз даних різних літературних джерел;
- *висновків*, у яких узагальнюються висновки і рекомендації щодо можливості використання матеріалів роботи в соціально-педагогічній діяльності та соціальній роботі;
- *списку використаної літератури*;

- *додатків.*

За структурою курсова робота **практичного характеру** складається з:

- *вступу*, в якому розкривається актуальність і значення теми, коротка історіографічна довідка про досліджувану проблему, формулюється мета і завдання роботи, об'єкт, предмет та методи дослідження;
- *основної частини*, яка складається з двох розділів:
 - у першому розділі містяться теоретичні основи теми, яка досліджується, рівень розробленості проблеми в теорії і практиці;
 - у другому розділі представлена практична частина, яка містить оригінальні методичні розробки, авторські програми, соціальні проекти;
- *висновків*, в яких аналізуються результати роботи і подаються рекомендації щодо можливостей практичного застосування матеріалів роботи в діяльності соціального педагога або соціального працівника;
- *списку використаної літератури*;
- *додатків.*

Структура курсової роботи **експериментального характеру** така:

- *вступ*, у якому розкривається актуальність і значення теми, коротка історіографічна довідка про досліджувану проблему, визначається мета і завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження;
- *основна частина*, яка складається з двох розділів:
 - у першому розділі містяться теоретичні основи проблеми, що досліджується, рівень розробленості проблеми в теорії і практиці;
 - другий розділ містить план проведення експерименту, опис вибірки, характеристики методів експериментальної роботи та їх обґрунтування, обробку, аналіз та інтерпретацію результатів експериментальної роботи;

- висновків, в яких містяться висновки і рекомендації щодо можливості практичного використання одержаних результатів в діяльності соціального педагога і соціального працівника;
- списку використаної літератури;
- додатків.

Вибравши характер курсової роботи, *обговоріть з керівником найбільш ефективні методи здійснення задуму і сформулюйте завдання для наступної практики.*

Наприклад для *реферативної роботи* корисним буде в ході практики знайти можливості продуктивного використання інформації, якою Ви володієте по темі курсової роботи. *Курсова робота практичного характеру* потребує апробації розроблених вами програм або планів соціальної діяльності. Для *експериментальної курсової роботи* доцільно в ході практики провести емпіричне дослідження визначеної проблеми.

4.

Написання повного тексту курсової роботи та попередня перевірка тексту керівником на академічну доброчесність.

Якщо Ви врахували і виконали рекомендації стосовно вибору місця і змісту практики, то маєте безцінний емпіричний матеріал для будь-якого типу курсової роботи. Більше того, Ваш практичний досвід дозволить уникнути абстрактного теоретичного викладу проблеми і аргументовано обґрунтувати значимість виконаної роботи.

У відповідності із календарним графіком Ви вже виконали всю підготовчу роботу, систематизували і описали опрацьоване і тепер настав час **написання повного тексту курсової роботи.**

Перед тим, як перейти до написання тексту, слід досконало *продумати логіку викладу і систему аргументації.* В цьому Вам допоможе складений план тезисів (с. 9) та опис структури курсової роботи (с. 11).

Виклад тексту курсової роботи вимагає дотримання таких рекомендацій:

Т *Намагайтеся не перевантажувати вступ загальними фразами. Головне, щоб було зрозуміло, чому присвячена робота, яка її мета і задачі, в чому сутність її актуальності.*

Т *Уникайте дослівного переписування бібліографічних джерел, так як керівник повинен буде перевірити Вашу роботу на академічну доброчесність (згідно Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (<https://drive.google.com/file/d/1kpvtbTTnlgy2Tz29iNvgwlMe84tMAkRg/view>)).*

Академічна доброчесність – це сукупність етичних та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти при написанні курсових робіт забезпечує науковий керівник. У випадку виявлення порушень в тексті курсової роботи (як у її остаточному, так і в попередніх варіантах, а також в окремих частинах роботи, які було подано на розгляд наукового керівника в процесі підготовки роботи), встановлення факту порушення та притягнення до академічної відповідальності відбувається за правилами, передбаченими підпунктом 4.3.2. Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (<https://drive.google.com/file/d/1kpvtbTTnlgy2Tz29iNvgwlMe84tMAkRg/view>), а саме робота не допускається до захисту.

Здійснюйте виклад самостійно, таким чином буде показано розуміння суті матеріалу, власні погляди й уміння їх доступно пояснювати. У випадку необхідності допускається цитування джерел з обов'язковим оформленням посилання (див. Додаток Д).

Т *Статистичні дані, таблиці, описи практичних методів і методик, які використовуються в роботі, оформляйте з посиланнями на джерела, з яких вони взяті.*

Т *Висновки формулюйте чітко у відповідності з метою і задачами, які були визначені у вступі.*

- Т *Складіть повний бібліографічний список використаних джерел, вказавши як цитовану літературу, так і ті найважливіші джерела, які були використані при роботі над темою.*
- Т *Створіть додатки, в які помістіть допоміжний матеріал: таблиці, описи методик, статистичні дані, історичні довідки тощо.*
- Т *Продемонструйте уміння грамотно, без орфографічних і стилістичних помилок, вести письмовий виклад матеріалу.*
- Т *Дотримуйтесь існуючих правил оформлення посилань на різноманітні джерела (див. Додаток Д).*
- Написавши повний текст курсової роботи, зверніться до Додатку
- Б. Ці поради можуть бути для Вас корисними.

IVeman

Правильно оформлена курсова робота повинна бути за обсягом не менше як 25-30 сторінок друкованого тексту, включаючи:

1. *Титульний лист*, який оформляється за певним стандартом (див. Додаток В) і не нумерується.
2. *Зміст* (план). З цієї сторінки починається нумерація, але зазвичай номер сторінки не проставляється.
3. *Вступ*, який займає 2-3 сторінки, повинен бути чітким і стислим, повинен містити: актуальність теми, перелік науковців, які досліджували дану проблему, мету, завдання (не більше 4), об'єкт, предмет та практичне значення роботи. Із цих сторінок починають проставляти нумерацію.
4. *Основна частина*. Поділяється на 2-3 розділи, які містять 2-4 параграфи. Назви не повинні повторюватись.
5. *Висновки*, які такі ж лаконічні (1-2 сторінки), як і вступ, і пов'язані за змістом з завданнями роботи.
6. *Список використаних джерел* складається в алфавітному порядку і оформляється за зразком (див. Додаток Г).

7. *Додатки*. Якщо використовується декілька додатків, то для них вводиться внутрішня нумерація.
8. Текст набирається в редакторі не нижче версії Microsoft Word 2003 for Windows. Формат А4. Верхнє і нижнє поля – 20 мм, ліве – 30мм, праве – 15 мм. Шрифт – Times New Roman. Розмір шрифту – 14 кегль. Інтервал – полуторний. Вирівнювання тексту – по ширині.

Оформлену курсову роботу Ви здаєте на кафедру соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук для реєстрації і перевірки.

Керівник перевіряє курсову роботу, ставить підпис і допуск на титульній сторінці.

На цьому етапі корисно провести **рефлексію** (самоаналіз) і **самооцінку** виконаної Вами роботи. Критеріями можуть бути *мета* виконання курсової роботи і *календарний графік*. Оцініть ступінь сформованості професійно важливих якостей, які обговорювались на І етапі роботи (с. 5), і відповідність реального виконання робіт термінам складеного Вами графіка. Обговоріть з керівником Ваші висновки і **індивідуальний план самоосвіти**.

Якщо Ви або керівник незадоволені результатами роботи, то є можливість вибрати іншу тему курсової роботи або, за погодженням з керівником, доопрацювати попередню, визначивши нові терміни виконання.

Найкращі курсові роботи, які містять цікаві навчально-методичні розробки і матеріали та мають прикладну значимість, будуть рекомендовані до публікації й зберігатимуться на кафедрі як методичні посібники.

А зараз Ви переходите до найбільш відповідального етапу – публічного оголошення результатів Вашої роботи, до **захисту курсової роботи** в рамках студентської науково-практичної конференції.

Захист курсової роботи

На Вас чекає перший серйозний досвід публічного, професійного виступу. Ця спроба важлива не тільки як репетиція захисту випускної дипломної роботи, яка буде відбуватися дещо в інших умовах, ніж науково-практична конференція, але і як випробування своїх професійних якостей. Виконуючи свої функціональні обов'язки, соціальному педагогу часто доводиться спілкуватись з різними клієнтами, тому дуже важливими є уміння знаходити контакт з аудиторією й окремими людьми, а також логічно і чітко висловлювати свою думку. Від цього багато в чому залежить ефективність допомоги, якої від Вас чекають.

При *підготовці до доповіді* Вам необхідно обов'язково виконати такі методичні поради:

- скласти тези повідомлення, в яких сформулювати основні результати виконаної роботи, найважливіші висновки і рекомендації;
- підготувати ілюстративний матеріал і вибрати оптимальні способи його демонстрування;
- провести репетицію виступу з метою перевірки відповідності встановленому регламенту (5-7 хв.)
- виконати попередню саморегуляцію;
- продумати тактику встановлення психологічного контакту з аудиторією під час виступу.

Підготовка змісту виступу зазвичай не викликає труднощів. Матеріал, що підготовлений до доповіді, добре знайомий і логічно продуманий, правда, так багато цікавого і важливого хочеться розповісти, але доводиться себе жорстко обмежувати рамками часу.

Останні дві поради стосуються *психологічного аспекту* підготовки до виступу. Тому, корисним буде проконсультуватися з Вашим керівником, або звернутися до конспектів лекцій з психології чи інших спеціальних предметів.

Пам'ятайте Вас слухають зацікавлені люди, їх питання свідчать про бажання краще Вас зрозуміти і розібратися в проблемі!

Нарешті оголосили Ваше ім'я і Ви йдете до трибуни:

- 1. Починайте виступ із загальноприйнятого ритуалу й чітко сформулюйте тему виступу;*
- 2. Намагайтеся встановити візуальний контакт зі слухачами;*
- 3. Виберіть одного із слухачів, до якого звертайтеся як би особисто;*
- 4. Слідкуйте за реакцією на ключові положення та думки, щоб при необхідності їх пояснити;*
- 5. Розмовляйте зрозумілою слухачам мовою, уникайте використання спеціальної наукової термінології або пояснюйте її;*
- 6. Контролюйте логіку викладу;*
- 7. Регулюйте тембр і гучність голосу, уникайте монотонності мови;*
- 8. Закінчуйте виступ підведенням підсумків і подякою слухачам.*

Нарешті можна приймати вітання з успішним завершенням роботи!

*

*

*

Сподіваємося, що рекомендації цього посібника будуть корисними при виконанні курсової роботи й знадобляться Вам у подальшому навчанні.

Виконання курсової роботи свідчить про початок нового етапу Вашого навчання, на якому нашими спільними зусиллями, співтворчістю народжується соціальний педагог ХХІ століття!

Автори щиро бажають Вам успіхів і нагадують, що експеримент не буває не вдалим, все залежить від уміння скористуватись його результатами.

Чи багатьом у житті випала щаслива доля не просто бути присутніми при зародженні нової професії, а й активно впливати на обличчя майбутнього професіонала?

Вперед, слово і справа за Вами!

Поради досвідчених студентів

Після того, як ти написав перший варіант роботи, відпочинь! Надай можливість тексту „відлежатися” біля тижня. При повторному читанні тексту незважаючи ні на що стань самим суворим цензором:

- *викресли той матеріал, який не має прямого відношення до теми;*
- *розлучися з повтореннями;*
- *позбудься всіх слів і фраз, без яких сутність залишається зрозумілою(наприклад, у попередній фразі можна позбавитись слова „всіх”);*
- *довгі речення спробуй спростити або розбити їх на декілька більш коротких;*
- *намагайся позбавитись дієприслівникових зворотів, в яких може загубитися сутність;*
- *звернись до наукових словників для перевірки правильності використання спеціальних термінів;*
- *уточни орфографію й пунктуацію у тексті;*
- *перевір цитати і правильність посилань;*
- *перерахуй сторінки і перевір нумерацію;*
- *заново передрукуй роботу і прочитай;*
- *знайди відповідального і принципового товариша на роль опонента і дай йому прочитати твою курсову роботу;*
- *до зауважень постався уважно, але критично, відразу всього не виправляй.*

А тепер можна віддавати текст на кафедру керівнику і готуватися до виступу, якщо роботу буде допущено до захисту.

Пам'ятай! Межа досконалості нескінченна, і тому треба у всьому знати міру!

Зразок оформлення титульної сторінки

Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Кафедра соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук

КУРСОВА РОБОТА

з «Теорії та практики соціально-виховної роботи»,
«Методики виховної роботи»

***ФОРМУВАННЯ МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ
У СІМ'Ї***

здобувачки вищої освіти 23 групи
спеціальності 011 Освітні,
педагогічні науки
Сахнюк Ганни Миколаївни

Науковий керівник: к.п.н., доцент
Соломко Олександра Іванівна

Оцінка:

Національна шкала _____

Кількість балів _____ *ECTS* _____

Члени комісії: _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Чернігів 2023

Зразки оформлення списку літератури

1. Державний документ. Приклади:

Закон України „Про благодійництво та благодійні організації”.
Відомості Верховної Ради. 1997. № 46. ст. 292.

Указ Президента України від 6 жовтня 1999 р. „Про першочергові заходи щодо реалізації державної молодіжної політики та підтримки молодіжних громадських організацій”.

Розпорядження Президента України від 6 жовтня 1999 р. „Про сприяння розвитку молодіжного житлового будівництва”.

2. Бібліографічний опис книги одного, двох або трьох авторів.

Приклади:

Фіцула М.М. Методика попередження і подолання педагогічної занедбаності учнів загальноосвітніх шкіл. Ужгород Тернопіль: Видавництво „Мистецька лінія”, 2002. 228 с.

Архіпова С. П., Майборода Г.Я. Соціальна педагогіка: Навчально-методичний посібник. Черкаси – Ужгород: „Мистецька лінія”, 2002. 268 с.

Галагузова Ю.Н., Сорвачева Г.В., Штинова Г.Н. Социальная педагогика: Практика глазами преподавателей и студентов: Пособие для студ. Москва. Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. 224 с.

3. Бібліографічний опис книги чотирьох та більше авторів.

Приклад:

Прийомні сім'ї для дітей-сиріт з функціональними обмеженнями / О.О. Яременко (керівник авт. кол.), Н.М. Комарова, Р.Я. Левін та ін. Київ: Український ін-т соціальних досліджень, 2001. 120 с.

4. При значній кількості авторів книги у бібліографічному описі їх взагалі не вказують, а наводять тільки прізвища тих осіб, які здійснювали редактування книги. Приклад:

Технологізація волонтерської роботи у сучасних умовах / За ред. проф. А.Й. Капської. Київ, 2001. 140 с.

5. Бібліографічний опис словника виконують за правилами бібліографічного опису книги. Приклади:

Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376 с.

Понятійно-термінологічний словник з соціальної роботи: Уклад. І.В. Козубовська, І.І. Мигович, В.В. Сагарда та ін. / Заг. ред. І.В. Козубовської, І.І. Миговича. Ужгород: Уж. НУ, Видавництво „Мистецька лінія”, 2001. 152 с.

6. Бібліографічний опис довідника також не відрізняється від бібліографічного опису книги. Приклад:

Фрідман Л.М., Кулагина И.Ю. Психологический справочник учителя. Москва: Просвещение, 1991. 288 с.

7. Зведений бібліографічний опис багатотомного видання подібний опису книги. Приклади:

Выготский Л.С. Собрание сочинений: В 6-ти томах / гл. ред. А.В.Запорожец. М.: Педагогика, 1982 – 1984. Т. 3. Проблемы развития психики, 1983. 367 с.

Соціальна робота: навчальний посібник. *Соціальна робота*. Книга II. Київ: ДУССМ, 2002. 440 с.

8. Стаття у журналі одного, двох або трьох авторів. Приклади:

Мигович І. Соціальна робота: наука і професія *Соціальна політика і соціальна робота*. 1999. № 1. С. 32 – 36.

Сохань Л.В., Онуфрієва Р.А. Розвиток особи в нову технічну еру *Педагогіка і психологія*. 1994. № 1. С. 34 – 44.

9. Так само як і статті в журналах описують і статті з неперіодичних видань – науково-методичних збірників. Приклад:

Завацька Л.М., Янченко Т.В. Соціальна допомога дітям і підліткам, схильним до правопорушень: історичний аспект // *Соціальна робота в Україні на початку XXI століття: проблеми теорії і практики: Матеріали доповідей на Міжнародній науково-практичній конференції 29 – 31 жовтня 2002 року. Частина II*. Київ, 2002. С. 35 – 45.

Зразок оформлення посилань у тексті

Посилання у тексті курсової роботи на включені до загального списку літературних джерел документи здійснюється таким чином.

Бібліографічні описи пронумеровані у загальному списку, тому, щоб зробити посилання, у тексті після згадування про конкретний документ (або після наведення цитати з нього) у квадратних дужках вказують порядковий номер документа арабськими цифрами, за яким його наведено у списку літературних джерел: [14]. У разі необхідності вказують конкретні сторінки згадуваного джерела (наприклад, коли наводять дослівну цитату): [7, с. 72]. Для багатотомних видань може бути вказаний і номер тому: [12, Т. 3, с. 232].

Приклади:

На думку Г. Ващенко, моральність людини тримається на інтелектуальних, вольових і чуттєвих чинниках [6].

„На честь людській природі, - писав К. Ушинський, - слід сказати, що немає такого серця, в якому не було б безкорисливо добрих поривань...” [21, Т. 1, с. 99].

Рекомендований список джерел:

1. Адаменко Л. Дітям про емоції. *Дошкільне виховання*. 2004. №6. С. 18–19.
2. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) / заг. ред. А. Й. Капської. Київ, 2002. 164 с.
3. Алексеєнко Т. Ф. Концептуальні підходи до визначення соціально-педагогічних засад виховання особистості. Теоретико-методологічні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. праць. Київ : Житомир, 2000. Вип. 5. Кн.1. С. 46-51.
4. Андрущенко В. П., Соціальна робота: навчальний посібник. Книга 2. / В.П.Андрущенко, В. І. Астахова, В. П. Бех. Київ, 2002. 438 с.
5. Артющікіна Л. М. Соціальний педагог школи : теорія і практика роботи. Суми : СДПУ ім. А.С. Макаренка, 2004. 124 с.
6. Баженов В.Г. Воспитание педагогически защищенных учащихся. Київ: 1986.
7. Безпалько О. В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді : теоретико-методологічні основи : [монографія] / Ольга Володимирівна Безпалько. Київ: Науковий світ, 2006. 363 с.
8. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях: навч. посіб. Київ : Логос, 2003. 134 с.
9. Бех І. Д. Виховання особистості: у 2 кн. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід : теоретико-технологічні засади. Київ. Либідь, 2003. 338 с.
10. Бистров О. Л. Увага. Розвивальні ігрові вправи / О. Л. Бистров, О.С.Бистрова. Харків : Торсінг, 2004. 76 с.
11. Бовть О. Б. Комп'ютерні ігри та дитяча агресивність: випадковий взаємозв'язок чи прикра закономірність? *Педагогіка і психологія*. 2002. № 1-2. С. 110-116.
12. Виховання в сім'ї дітей з особливими потребами. Київ: УДЦССМ, 1998.

13. Виховна робота в закладах освіти України. Збірник нормативних документів та методичних рекомендацій з питань організації виховної роботи Міністерства освіти України, ІСДО: Упоряд. С.В.Кириленко, С.І.Кривонос. Київ: ІСДО, 1995.
14. Вчителі-батьки-вихователі /за ред. В.Г. Постового. Київ: ІЗМН, 1990.
15. Гаврилов О. В. Особливі діти в закладі і соціальному середовищі навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2009. 308 с.
16. Гебріел Чейнен. Із тіней. Асоціація психіатрів України Амстердам-Київ, 1997. (серія “Соціальна робота”).
17. Гильбух З. Внимание: одаренные дети. Київ, 1986.
18. Гольдштейн А. Тренінг умінь спілкування: як допомогти проблемним підліткам: [практико зорієнтований посіб.] Київ : Либідь, 2002. 520 с.
19. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. Київ: „Либідь”, 1997
20. Дем'янюк Т. Превентивне виховання учнівської молоді: інноваційні технології. Київ-Рівне : Волинські обереги, 2006. 360 с.
21. Дети риска в Центральной и Восточной Европе: угрозы и надежды // ПШЕР. Международный центр развития ребенка. Флоренция, Италия. 1997.
22. Динамика ценностей в социальной работе. / Под ред. Стивена Шардлоу. Асоціація психіатрів України Амстердам-Київ, 1996. (серія “Соціальна робота”).
23. Дозорець Л. Корекція агресивності у дошкільників. Програма психокорекційної роботи . *Психолог.* 2006. № 9.
24. Емоційний розвиток дитини / упоряд. : С. Максименко, К.Максименко, О. Плавник. Київ : Мікрос – СВС, 2003. 112 с.
25. Єрмаков І. Виховання життєдіяльності: моделі виховних систем. Харків : Основа, 2006.– 224 с.
26. Журавель Т. В. Проблеми здійснення профілактики ВІЛ-інфекції серед дітей та підлітків груп найвищого ризику. Режим доступу: <http://www.volunteer.kiev.ua/pages/122->

problemi_zdjsnennya_proflaktiki_vlnfeks_sered_dtej_ta_pdltkv_gr
up_najvicshogo_r_iziku.

27. Завацька Л. М. Технології професійної діяльності соціального педагога : навчальний посібник для ВНЗ. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2008. 240 с.
28. Зайцева З.Г. Школа і важковиховувані діти. Київ: Радянська школа, 1991.
29. Запобігання торгівлі людьми та експлуатації дітей : [навч.-метод. пос.] / К. Б. Левченко, О. А. Удалова, І. М. Трубачова та ін.; заг. ред. К. Б. Левченко та О. А. Удалової. Київ : Міленіум, 2005. 210 с.
30. Зберегти сім'ю. Соціальна робота із сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах / авт.-упор. : О. М. Мороз, Г. М. Постолук, Т. В. Семигіна, О. С. Шипіленко. Київ : ЕКМО, 2008. 160 с.
31. Зверєва І. Д. Ведення випадку. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / за заг. ред. проф. І. Д. Зверєвої. Київ : Центр учбової літератури, 2008. С. 30-32.
32. Зверєва І.Д. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю в Україні: теорія і практика. Монографія / Київ, 1998.
33. Іванова І.Б. Соціально-психологічні проблеми дітей-інвалідів. К., 2000.
34. Капська А. Й. Соціальна робота : деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю. Київ : УДЦССМ, 2001. 220 с.
35. Капська А. Й. Технології соціально-педагогічної роботи / за ред. А.Й.Капської; Нац. пед. ун-т України ім. М. П. Драгоманова. Київ. 2000. 371 с.
36. Киричук О. В. Неповнолітні у пенітенціарній системі. *Практична психологія та соціальна робота*. 1999. № 2. С. 40 – 43.
37. Кобзар Б.С., Петухов Е.І. Запобігання відхиленням у поведінці школярів. Київ: Вища школа, 1992.
38. Коваль Л.Г. і ін. Соціальна педагогіка / Соціальна робота: Навч. посібник Київ, 1997.
39. Ковальчук М. Я. Профілактика правопорушень неповнолітніх в діяльності школи та правоохоронних органів. / за заг. ред. В.М.Оржеховської. Івано-Франківськ : Нова зоря, 2007. 220 с.

40. Ковальчук Т. І. Професійна підготовка соціального педагога: тлумачний словник-довідник : довідник / Т. І. Ковальчук ; Національний 31 університет біоресурсів і природокористування України. Львів : ПРЛТ «Львівська книжкова фабрика «Атлас», 2014. 443 с.
41. Козіна Л. Я вчуся керувати собою . *Психолог*. 2006. № 21. С. 3–12.
42. Козубовська І. В. Особливості професійно-педагогічного спілкування з важковиховуваними дітьми молодшого шкільного віку. Ужгород : УжДУ, 1999. 92 с.
43. Конвенція ООН про права дитини. Київ: Столиця, 1997.
44. Концепція позашкільної освіти та виховання, затверджено колегією Міністерства освіти України, протокол № 16/3-8 від 25 грудня 1996 р.
45. Корекційна робота психолога / упоряд. О. Главник. *Шкільний світ*, 2002 112 с.
46. Кочетов А.М. Мастерство перевоспитания. Минск: Народна освіта, 1981.
47. Кравченко Т. В. Соціалізація дітей шкільного віку у взаємодії сім'ї і школи розвитку : [монографія] / Т. В. Кравченко. Київ : Фенікс, 2009. 416 с.
48. Красовицький М.Ю. Практична педагогіка виховання. Посібник з теорії та методики виховання. Київ: „Плай”, 2000.
49. Лавриченко Н.М. Педагогіка соціалізації: європейські абрисы. Київ: 2000.
50. Лактіонова Г.М., Пироженко Л.В., Сухомлинська О.В. та ін. Права дитини: від витоків до сьогодення. Збірник текстів, методичних та інформаційних матеріалів. К., 2002.
51. Лапа О.В. Теорія і практика підготовки соціального педагога до роботи з молоддю в сільському соціумі: монографія / О. В. Лапа ; Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ: ЦП «Компринт», 2014. 262 с.
52. Леви В.Л. Нестандартный ребенок. Москва, 1983.
53. Лейтес Н.С. Способности и одаренность в детские годы. Москва, 1979.

54. Ленів З. Особливості діяльності арттерапевтичного інклюзивного центру творчого розвитку дітей «Калинонька» // Простір арттерапії: структура, хаос, стихія : матеріали VI міжн. наук.-практ. конф. / [ред. А. П. Чупрікова, Л. А. Найдьоновой, О.А.Брусенко-Кузнецова та ін.]. Київ: Міленіум, 2009. С. 31–33.
55. Литвиненко С. А. Школа як відкрита соціально-педагогічна система. Наук. вісник Південноукраїнського пед. ун-ту. Одеса, 2002. Вип. 11/12. С. 181-189.
56. Маценко Л. М. Сімейна педагогіка : навчальний посібник, вид. 2-ге, доп. і перероб. Київ: НАККиМ, 2011. 293 с.
57. Методи та форми соціально-профілактичної роботи. Режим доступу : <http://studentam.net.ua/content/view/4249/114/>.
58. Методичні рекомендації щодо профілактики правопорушень серед неповнолітніх / уклад. О. О. Андрущенко. Режим доступу : nmc.at.ua/metod-rekom-profilaktika_pravoporushen.doc.
59. Мигович І.І. Соціальна робота (Вступ до спеціальності). Ужгород, 1997.
60. Миронова С. П. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с.
61. Міщик Л.І. Соціальна педагогіка. Запоріжжя. 1999.
62. Мотунова Н. В. Профілактика правопорушень серед підлітків як соціально-педагогічна проблема. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2011. № 3. С. 95 – 102.
63. Мустаева Ф.А. Основы социальной педагогики. Учебник для студ. пед. вузов. Москва, 2001.
64. Оржеховська В. М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх: навч.- метод. посіб. Київ : ВУАН, 1996. 352 с.
65. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посібник / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
66. Павленко Т. Емоції, емоції... Комунікативні аспекти емоційного розвитку дітей. *Палітра педагога*. 2003. № 2. С. 19–20.

67. Платонова О.Г. Формування готовності працівників соціальної сфери до організації роботи в сфері дозвілля. Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Вип.142. Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка; гол. ред. М.О. Носко. Чернігів: ЧДПУ, 2017. Серія: Педагогічні науки. С.142-144.
68. Платонова О.Г. Організаційні основи проектування соціально-виховного акмесередовища в умовах оздоровчого табору. Неперервна освіта: акмеологічні студії. Київ. 2017 (травень 2018). С.39-46.
69. Постовий В.Г. Сучасна сім'я та її педагогіка. Київ, 1994.
70. Практика соціальної роботи. / под ред. К.Ханвея и Т.Филпота. Асоціація психіатрів України Амстердам-Київ, 1996.
71. Про здійснення соціально-педагогічного патронату: лист Міністерства освіти і науки України від 17.12.2008р. № 1/9–811. *Дошкільне виховання*. 2009. № 2. С. 3–5.
72. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі. Навч. посібник. Київ. 2003. 116 с.
73. Сатановська Л. А. Організація соціальної роботи з різними групами клієнтів : навч. посібник. Київ : НУБіП України, 2008. 308 с.
74. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / за ред. І. Д. Зверєвої. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 336 с.
75. Соціальна педагогіка: Навчальний посібник / за ред. А.Й. Капської. Київ 2000.
76. Соціальна робота в Україні: перші кроки / під ред. В.Полтавця. Київ, 2000.
77. Соціальна робота з інвалідами: Настільна книга спеціаліста / За ред. О.І. Холостової, А.І. Осадчик. Київ, 1992.
78. Соціальні служби – родині: Розвиток нових підходів в Україні/ За ред. І.М. Григи, Т.В. Семигіної. Київ, 2002, 128 с.
79. Сущенко Т.І. Позашкільна педагогіка: Навч. посібн. Київ: ІСДО, 1996.

80. Танасійчук О. Психічне здоров'я дітей – сиріт. Особистісно орієнтована модель навчання і виховання. *Психолог.* 2006. № 12. С. 10–11.
81. Терлецька Л. Казкотерапія. Дослідження творчого аспекту особистості. *Психолог.* 2004. № 35. С. 29–30.
82. Технології соціально-педагогічної роботи: Навчальний посібник /за заг. ред. проф. А.Й. Капської. Київ, 2000.
83. Харченко С. Я. Робота соціального педагога з дітьми девіантної поведінки . 2-ге вид. Харків : «Основа», 2012. 143 с.
84. Холостова Е.И. Социальная работа: теоретико-методологические аспекты. *Социальная работа.* 1994. Вып. 6.
85. Что такое социальная работа. / Асоціація психіатрів України Амстердам-Київ, 1996.
86. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. Київ: Академвидав, 2003. 528 с.
87. Шинкарук В. Д. Теорія та історія соціального виховання в зарубіжних країнах (для студентів напряму підготовки «Соціальна педагогіка»). Київ: ЦП «Компринт», 2015. 236 с.
88. Шептенко П.А., Воронина Г.А. Методика и технология работы социального педагога: Учеб. Пособ. для студ. / Под ред. В.А. Сластенина. М.: 2001. Абетка соціального педагога / укладач В. В. Волканова. Харків : «Основа», (Серія «Соціальному педагогу»), 2011. 235 с.

ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ

1. Український науковий і громадсько-політичний часопис „Соціальна політика і соціальна робота” (видається з 1997 року).
2. Науково-практичний та освітньо-методичний журнал „Практична психологія та соціальна робота” (видається з 1997 року).
3. Науково-теоретичний та інформаційний журнал Академії педагогічних наук України „Педагогіка і психологія” (видається з 1993 року).
4. Щомісячний науково-педагогічний журнал „Рідна школа” (видається з 1922 року).
5. Громадський психолого-педагогічний журнал „Педагогіка толерантності” (видається з 1997 року).

6. Український науково-економічний та соціально-психологічний часопис „Психологія і суспільство” (видається з 2000 року).
7. Дайджест школа-парк педагогічних ідей та технологій.
8. Науково-практичний освітньо-популярний журнал „Обдарована дитина”.

VI. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота подається до захисту відповідно до навчального плану в термін, визначений кафедрою соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук, і має бути захищена до початку екзаменаційної сесії. Підготовлена та оформлена курсова робота реєструється на кафедрі, перевіряється науковим керівником не пізніше, ніж за 10 днів до дати захисту. Науковий керівник, у разі потреби, може повернути курсову для доопрацювання. Якщо зауваження відсутні або є незначними, керівник ставить помітку «До захисту». Захист курсової роботи проводиться у присутності групи студентів комісією у складі двох викладачів кафедри. Порядок захисту включає виголошення доповіді до 5 хвилин і представлення презентаційних матеріалів (за потреби), відповіді на запитання членів комісії. При оцінюванні курсової роботи враховуються вчасне виконання курсової роботи (за етапами від затвердження плану аж до виконання роботи в повному обсязі), якість змісту курсової роботи та її захист. Максимальна успішна оцінка за курсову роботу складає 100 балів, мінімальна – 60 балів. При оцінюванні змісту курсової роботи враховуються актуальність теми та її обґрунтування, глибина аналізу використаної літератури, відповідність змісту роботи темі, завданням тощо, ступінь творчого підходу до написання курсової роботи, об'єктивність і повнота розробки проблеми, обґрунтованість зроблених висновків, логічність викладення думок, відповідність технічним вимогам та наявним стандартам. На захисті враховуються вміння орієнтуватися в досліджуваній темі, правильно висловлювати свої думки, аргументовано відповідати на запитання. Також позитивно оцінюються лаконічність доповіді.

Критерії оцінювання курсової роботи

№ п/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Своєчасність написання (складання і затвердження плану, попередня перевірка на академічну доброчесність та доопрацювання, реєстрація до захисту на кафедрі, захист)	15
2	Технічне оформлення роботи	10
3	Відповідність змісту теми, меті, завданням, об'єкту і предмету дослідження	10
4	Зміст розділів і підрозділів розкриває тему курсової роботи	20
5	Проведення емпіричного дослідження (за потреби) із включенням до додатків підтверджуючих первинних матеріалів та документів	10
6	Обґрунтованість дослідження і висновків	10
7	Оформлення відповідно до вимог списку використаної літератури з дотриманням умов доброчесності	10
8	Захист курсової роботи (передбачає доповідь, презентаційні матеріали та відповіді на поставлені запитання)	15
Всього		100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	курсowego проекту (роботи),	для заліку
90-100 A	відмінно	зараховано
83-89 B	добре	
75-82 C		
68-74 D	задовільно	
60-67 E		
35-59 FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34 FF	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
I. Визначення мети виконання курсової роботи	5
II. Вибір теми курсової роботи	6
III. Організація виконання курсової роботи	7
IV. Оформлення курсової роботи і її рецензування керівником	14
V. Захист курсової роботи	16
VI. Критерії оцінювання курсової роботи.....	32
ДОДАТКИ	16
Поради досвідчених студентів	19
Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи	20
Зразок оформлення списку літератури	21
Зразок оформлення посилань у тексті	23
Рекомендований список джерел	24

Оксана Георгіївна Платонова

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ, ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ
КУРСОВИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ – спеціальності 011
«Освітні, педагогічні науки»**

Рецензенти:

Ребенок Вадим Михайлович

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри
професійної освіти та безпеки життєдіяльності
Національного університету «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г.Шевченка

Чубук Руслан Валентинович

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
соціальної роботи, управління і педагогіки
Чорноморського національного університету ім. П. Могили

© Національний університет
«Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка